

https://mehrnews.com/xRZF9

۱۴ خرداد ۱۳۹۹، ۱۲:۳۹

کد خبر 4940383

فرهنگ و اندیشه / کتاب

به مناسبت سالروز تولد زعیم شیعیان لبنان

گزارشی از دیدار ابوالحسن صبا و امام موسی صدر/اصفهان میزبان بود

امام موسی صدر پس از بازگشت از نجف و پیش از سفر به لبنان، چند روزی را در اصفهان به صحبت و مراوده فکری و هنری با ابوالحسن خان صبا، چهره شاخص موسیقی ایران داشت.

خبرگزاری مهر، گروه فرهنگ: امروز چهارشنبه چهاردهم خرداد ۱۳۹۹ برابر است با نودودومین سالگرد تولد مصلح برجسته جهان اسلام امام موسی صدر. امام موسی صدر، چهاردهم خرداد ۱۳۰۷ در مرحله چهارمردان قم به دنیا آمد. او فرزند مرحوم آیت‌الله العظمی سیدصدرالدین صدر است. او یکی از شاخص‌ترین چهره‌های خاندان جلیله صدر در دوران معاصر به شمار می‌رود و مانند بسیاری از شخصیت‌های این خاندان، در دوره فعالیت اجتماعی بدل به یکی از زعمای شیعه شد. حضور او در لبنان برکات زیادی را برای مردم لبنان و همچنین جهان اسلام به همراه داشت. حضور او باعث شد تا در نظام فقهی اسلام و شیعه باب‌های نوینی باز شود.

خوشبختانه با انتشار موسوعه عظیم و ۱۲ جلدی «گام به گام با امام» توسط موسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر، حجم عمده‌ای از آثار این مصلح و زعیم برجسته شیعه در دسترس همگان قرار گرفته است. همچنین در این دهه توجهات خوبی به آرا و اندیشه‌های او صورت گرفته و همگان متوجه شده‌اند که کاربست نظریات او در جامعه چه برکات مهمی را به همراه دارد.

یکی از برنامه‌های ویژه موسسه امام موسی صدر، جمع‌آوری تاریخ شفاهی مربوط به اوست. از این پروژه تاکنون پنج مجلد منتشر شده که سومین جلد آن به خاطرات آیت‌الله سیدمرتضی مستجاب الدعواتی (معروف به مستجابی) اختصاص دارد. این کتاب با عنوان «یاران موافق» با تاریخنگاری حمید قزوینی (که مسئولیت این پروژه در موسسه امام موسی صدر را نیز بر عهده دارد) برای نخستین بار سال ۱۳۹۵ با شمارگان هزار نسخه، ۴۲۶ صفحه و بهای ۲۸ هزار تومان توسط موسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر در دسترس مخاطبان قرار گرفت.

آیت‌الله مستجابی اکنون بزرگ خاندان صدر است و در اصفهان سکونت دارد. او به جز نسبت فامیلی با امام موسی صدر از دوستان و نزدیکان او بود و روزها و سال‌های مهمی را با او گذراند و محرم اسرارش بود. از این کتاب در بخش مصاحبه با آیت‌الله مستجابی شامل: تولد؛ خانواده و اولین هجرت؛ خاندان صدر؛ ورود به سلک روحانیت؛ مبارزات سیاسی؛ امام موسی صدر و سجاده شعر است که خاطرات و نکات مهم و متفاوتی را درباره امام موسی صدر بیان می‌کند. این کتاب همچنین برخی نکات مبهم در جریان ملی شدن صنعت نفت و مبارزات گروه‌های اسلامی در دوران پهلوی را نیز روشن می‌کند.

شرح مختصری از زندگینامه افرادی که اسامی آنها در متن کتاب آمده، اسناد و تصاویر، نامه‌های مبادله شده بین امام صدر و آیت‌الله مستجابی و متن سخنان حجت الاسلام والمسلمین عبدالامیر قبلان (سرپرست هیات اعزامی امام صدر به ایران) از جمله بخش‌های دیگر این کتاب است.

آیت‌الله مستجابی در اصفهان سکونت داشته و دارد و از رجال و مشاهیر مهم این شهر است. خاطرات دسته اول او از امام موسی صدر بسیار جذاب است. یک خاطره از او که به دیدار امام موسی صدر با ابوالحسن صبا، یکی از برجسته‌ترین شخصیت‌های موسیقی ایران برای تمام تاریخ، اختصاص دارد. امام موسی صدر با تعدادی دیگر از بزرگان موسیقی ایران از جمله زنده یاد استاد جلال تاج اصفهانی نیز مراوده داشت. این خاطره را به نقل از کتاب «یاران موافق» بخوانید:

فرمودید آقا موسی در موضوع موسیقی و جوانب فقهی آن با برخی از دوستان و فضلا بحث می‌کرد. از طرفی ایشان نسبت به موسیقی شناخت خوبی داشت. آیا حضرتعالی در این زمینه مطلبی را به یاد می‌آورید؟

نه تنها شناخت داشت که صاحب نظر بود. وقتی در نجف با بعضی‌ها در موضوع موسیقی بحث می‌کرد، مشخص بود که در این زمینه ورود داره.

نقل شده که با بعضی از اساتید موسیقی در اصفهان دوست بودند و مراوده هنری هم داشتند.

گاهی پیش می‌آید که با یکی دو نفر از دوستان که خبره بودند در اصفهان گفت‌وگوی هنری صورت می‌گرفت و به هم جواب می‌دادند... شاید پرداختن به این موضوع مناسب نباشد و بعضی‌ها نپسندند.

به هر حال اگر اینگونه گفت‌وگوها و تماس‌ها در زندگی ایشان هست، چرا گفته نشود؟

بله، ذوقیات این مرد بزرگ خیلی بالاتر از این حرف‌هاست که بتوان گفت اما افرادی هم هستند که درک درستی از مسائل ندارند و ممکنه همین حرف‌ها رو بهانه کرده و سواستفاده کنند...

به نظر من چهره بزرگان، از گفتن حقایق آسیب نمی‌بیند. بلکه از نگفتن‌ها و تحریف‌هاست که آسیب می‌بیند و این مطالب جلو دروغ‌ها و تحریف‌ها را می‌گیرد.

حالا که به ارتباط آقا موسی با اهل هنر و موسیقی اشاره کردی، یاد دیداری بین ایشان و مرحوم صبا افتادم. یه بار مرحوم ابوالحسن صبا برای آقا موسی پیغام داده بود. شاید هم بیشتر از یک مرتبه که من می‌خوام شما رو ببینم. هنوز آقا موسی لبنان نرفته بود که به من پیغام داد آیا می‌تونی در اصفهان جایی رو تهیه کنی تا ما (ابوالحسن صبا و آقا موسی) چند روزی بیاییم اونجا؟ گفتم: خونه ما که نمی‌شه، یه جایی رو باید براتون تهیه کنیم. تقلا کردم و یه باغی کنار رودخانه زاینده‌رود با وسایل اقامت تهیه شد. بعد این دو نفر رو وعده گرفتم و اومدند و چند روزی اونجا بودند. خب اشخاصی هم که مطابق میل این دو نفر بودند، می‌اومدند و می‌رفتند. بعد از چند روز دوست نداشتند از هم جدا بشند ولی بالاخره چاره‌ای نبود و آقا موسی درس و بحث داشت و مرحوم صبا رو هم از تهران خواسته بودند. لذا خداحافظی کردند و رفتند.

آقا موسی و استاد صبا از چه زمانی و چگونه باهم آشنا شده بودند و این دیدار چه زمانی اتفاق افتاد؟

آقا موسی از طریق یکی دو تا از دامادهاشون به ابوالحسن صبا معرفی شده بود و او هم از گوشه و کنار سجایای اخلاقی این مرد (ابوالحسن صبا) رو شنیده بود. زمانش هم فکر کنم بعد از اولین سفر آقا موسی به نجف بود که رفت و برگشت. فکر می‌کنم اون وقت‌ها بود.

از گفت‌وگوی آنها چیزی به یاد دارید؟

نخیر، من گاهی سر می‌زدم. گرچه همیشه من رو صدا می‌کردند که برم ولی کمتر موفق می‌شدم. چون خودم کار داشتم. اما هر وقت که سر می‌زدم می‌دیدم که مثل دو یار و دوست نزدیک باهم صحبت می‌کردند. همه‌اش هم بحث موسیقی نبود، یا حرف‌های بی‌فایده و وقت‌گذرانی نبود، بحث انسانیت و کمال بود، به هم درس وفا می‌دادند و از مراتب عشق و عرفان می‌گفتند و حکایات بسیار زیبایی برای هم نقل می‌کردند. یادم هست که بیشتر ابوالحسن صبا می‌گفت و آقا موسی گوش می‌کرد و چون از نظر سنی خیلی تفاوت داشتند، آقا موسی احترام خاصی به او می‌گذاشت. صحبت‌ها در حوزه ادبیات، فرهنگ و تاریخ بود و بیشتر در مراتب انسانیت و شرف و فضیلت و اینها گفت‌وگو می‌کردند. چیزهایی که متأسفانه امروز کم شده. عقیده من اینه که ابوالحسن صبا از نظر اخلاقی به اندازه‌ای بالا بود که هنرش در مقابل اخلاقش چیزی نبود و به قدری این مورد با اخلاق و متواضع و بزرگواری و مهربانی و آقا بود که ما برای همیشه از او درس می‌گرفتیم.

